ՃԱՆՉՆԱԼ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

ՅԵՍՈՒ ԲԱՐԱԲԲԱ՞Ն
ԹԷ
ՅԻՍՈՒՍ՝ ՈՐ ՔՐԻՍՏՈ՛Ս ԿՐ ԿՈՉՈՒԻ

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԻՍՈՒՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐԻՉՆ Է
ՑԱՒԻՆ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՂԸ

ԽԱՉ ԵՒ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ՀՈԳԻՈՅ ԱՆԴՈՐՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՅՈՒՉՄՈՒՆՔԻ ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՃԳՆԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

«ՅԻՍՈՒՍ ԿԱՅՆԱԾ ԷՐ ԾՈՎԵՉԵՐՔԸ
ԲԱՅՑ ԱԾԱԿԵՐՏՆԵՐԸ ՉՃԱՆՉՑԱՆ
ԹԷ ՅԻՍՈՒՍՆ Է»

ՅԵՍՈՒ ԲԱՐԱԲԲԱ՞Ն ԹԷ ՅԻՍՈՒՍ՝ ՈՐ ՔՐԻՍՏՈ՛Ս ԿԸ ԿՈՉՈՒԻ

Գարնան շուշաններու և բնութեան լուռ ծաղկումին մէջ, կ՛ոռնայ սադայելական աղաղակը. «Խաչեսցի՛, Խաչեսցի՛» մոլեգնած նախանձողներուն:

Հռոմի արդարութեան պալատին մէջ, աշխարհի և քաղաքակրթութեան բարձրագոյն ատեանի հարցումին.

«Ուրեմն ի՞նչ կ՛ուզէք որ ընեմ Քրիստոս կոչուած Յիսուսը»:

Վայրահաջ, և կաշառակեր վոհմակը՝ իր աղաղակով կը ջանայ խեղթել արդարութեան և խղճի ձայնը կրկնելով. «Խաչէ՛ զայն,»:

«Մահ ատոր» կը մռնչէին դպիրները աստուածաբանական պատմուճանի պլլուած, ծածկելու համար իրենց վրէժխնդրութիւնն ու ատելութիւնը:

«Մահ Անոր» կ՛ոռնային Փարիսեցի՝ կեղծաւոր ու նախանձոտ բինախնդիրները:

«Վերցո՛ւր Զայն աշխարհէ» կը կանչէին տաճարին առեւտրականները, "սուրբ" դրամներու լումայափոխները և նիւթապաշտ խանութպանները:

Տժգոյն է Յիսուս: Ան լքուած է Իր բաջարի կարծուած աշակերտներէն: Ան կը դիտէ Իր շուրջը տեսնելու համար Ի՛ր հաւատարիմները, Իր ուխտեա՛լ հաւատաւորները, "Վէմ" ու "Որոտման որդիք" կոչուած հետեւորդները: Սակայն ի զուր, Իրենները հոն չեն, փախած են ճակատագրական թատերաբեմէն ազատելու համար իրենց անձը: Հրապարակի անասնական պոռոցներուն մէջ կրկին լսուեցաւ դիմակաւոր արդարութեան ձայնը, ըսելով.

«Ուրեմն ի՞նչ ընեմ Քրիստոս կոչուած Յիսուսը»:

Խուժանը պապակը ունի տեսնելու արեան հոսումը ո՛չ թէ տաճարի զոհարանին վրայի արիւնը, այլ խաչին վրայ Արդարի՛ մը արիւնը: Անմահարար Արիւնը, որ յաւիտենական կեանքի առաջնորդող ճանապարհը պիտի ըլլայ:

Մինչ պալատին դուրսը տեղի կ՛ունենայ հոգեկա՛ն մրրկահովերու՝ կեղծիքի՝, թշնամութիւններու և սպառնալիքներու փոթորկայոյզ տարափը: Պալատին մէջ դէմ դիմաց, Հռոմայեցի կուսակալին առջեւ, Յիսուս կը կարդայ անոր հոգւոյն խորը և չի պատասխաներ անոր, ինչպէս չպատասխանեց Աննայի և Կայիափայի ալ: Պիղատոս կոյր է ահաւոր և անդարմանելի կուրութեամբ մը: Բայց Քրիստոս՝ այն օրը (մեծ դատաստանին) պիտի ներէ նաեւ անոր, որովհետեւ կոյրերը ուրիշներէն նուազ գիտեն թէ ի՞նչ կ՛ընեն:

Տատանումներու և շփոթութիւններու, անստուգութեան և խռովութիւններու սեմին, Պիղատոս կ՛իմանայ իր կնոջ խընդրանքը, որ այդ Մարդուն հետ գործ մը չունենայ, որովհետեւ

երա՜զ մը տեսած է:

Պիղատոս ընդառաջելով իր կնոջ խնդրանքին, կ՛առնէ ճակատագրին անողոք, անգութ և կոյր բայլերէն մին, ուղղելով հարցում մը կաշառուած խուժանին:

«Այս երկուքէն ո՞ր մէկը կ՛ուզէք որ արձակեմ ձեզի,

Յեսու Բարաբբա՛ն թէ Յիսուս՝ որ Քրիստոս կը կոչուի»:

Երրորդ դարու մեծագոյն դէմքերէն Որոգինէս աստուածաբան և լեզուաբան հռետորը, Բարաբբայի թլբատութեան անունն ալ կը ստուգէ և կը կոչէ զայն "Յեսու Բարաբբա", որ կը նշանակէ Յիսուս՝ հօր որդին" կամ "ռապիի որդին", որովհետեւ դաստիարակ ուսուցիչները կը կոչուէին նաեւ "հայր": Քրիստոնեաներ եւս եկեղեցական սուրբերը սկսան կոչել"հայրապետներ":

Յիսուս և Յեսու անունները, նոյն անուան տարբեր հնչումներն են ու երկուքն ալ կը նշանակեն "փրկիչ և ազատարար":

Այսօր ալ համայն աշխարհի տեղեկատուութեան հաղորդումները մարդ արարածը հարկադրած են հսկայ մարտահրաւէրի և անյետաձգելի հարցի մը առջեւ:

Ժամանակա՞ր թէ յաւերժական ընտրանք մը, ցեղապաշտակա՞ն թէ համամարդկային իւէարկութիւն մը, մարմնահեշտակա՞ն թէ հոգեկան ճգտումի մը ընտրապայքարը:

Յիսուս Բարաբբայի՞ն կ՛ուզէք վստահիլ, թէ Յիսուսի որ Քրիստոս կը կոչուի: Բարաբբան կը ներկայացնէ ցեղակրօն ազգայնամոլութիւնը բռնատիրական անգութ իշխանութեամբ՝ ատելութիւն և վրէժխնդրութիւն՝ «Աչքի տեղ աչք և ակռայի տեղ ակռայ»:

Իսկ Քրիստոս կը մատուցանէ սրբութիւն և կը ցոլացնէ սէր ու ներողամտութիւն թէ՛ բարեկամներու և թէ թշնամիներու հանդէպ, հաւասարապէս:

Կղոդիա Պրոկուլա (Պիղատոսի կինը) չ՛ըսեր իր ամուսնոյն «Ազատէ այդ մարդը», այլ կ՛աղաչէ ամուսնոյն, սպասուհիի մը միջոցով, և կ՛ըսէ. «Այդ արդարին հետ դուն գործ մի՛ ունենար»:

Չէզո՛ք կեցիր: Հանդիսատես եղիր ողբերգութեան մը, անարդարութեան մը: Գործօ՛ն մասնակցութիւնդ մի՛ բերէր, որպէսզի գործդ չտուժէ, առեւտրական շահերդ վնասի չենթարկուին և պատիւդ ու վարկդ չկորսնցնես յաչս կայսրին:

Մինչդեռ մահուան ու գերեզմանին Յաղթականը կ՛ըսէ բեզի և ինծի.

«Այս աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք, սակայն բացալերեուեցէ՛ք, որովհետեւ ես յաղթեցի աշխարհին»: Յով.Ժ.33:

Յիսուս Քրիստոսի կարգախօսը «Մի՛ վախնաք» է: Որովհետեւ ան մրցանակաւոր Հերոսն է, Յաղթականն ու դարաւոր և Անպարտելին մահուան և գերեզմանին:

Այսպէս մտածող չէզոքները, անբարեացակամները չեն ուզեր հպատակիլ վերէն եկած խղճի ձայնին:

Վերոյիշեալները կը կարծեն թէ չէզոֆացումով կարող պիտի ըլլան զերծ մնալ բաղաբական փոթորիկներէ, բայց կը սխալին։

Պիղատոս որ կ՛ուզէր չէզոֆ դիրֆ մը բռնել, շատ ուշ նշմարեց, որ խրած էր այնպիսի լաբիւրինթոսի մը մէջ, որ առաւե՛լ մահացու էր բան աւազախրումը։ Այնուհետեւ իր իւրաբանչիւր դիւանագիտական շարժումը զինֆ բիչ մը աւելի պիտի թաղէր, պիտի խրէր ահասարսուռ մահուան մէջ ուրկէ պիտի չկարենար ելլել։ Իր բոլոր դիւանագիտական խորամանկ որոշումներուն դէմ կը դժոխէին հրեայ բահանայապետները այնպիսի յամառութեամբ, զոր Հռոմայեցի կուսակալը չգիտցաւ նախատեսել։

Նուիրումն ու հաւատարմութիւնը ո՛չ պարագայական են և ո՛չ ալ շահադիտական։ Ճշմարտութիւնը, արդարութիւնը և իրաւունֆը պաշտպանելու կիրարկումը՝ կը կարօտի անեսական հերոսներու և կորովի նահատակներու։

Եկեղեցական սուրբերն ու անհամար հաւատացեալներ՝ բիրտ զինուորի մը սուրէն գլխահատ կամ նիզակէն խոցոտուած, կամ գազանի մը ակռաներուն մէջ ճաթռտած, դիւցազնօրէն բալեցին դէպի Գողգոթայ՝ Ս.խաչելութեան և նահատակութեան առաջնորդող ճամբէն։

Անդին, հռոմայեցի "հերոս" կարծուած Պոնտացի Պիղատոս, հրեաներու վախէն սահմռկած, անճնատուր եղաւ անոնց մեծամեծներուն խաբեբայ և իժանենգ մեբենայութեան ու ջանաց ճեռբերու լուացումով արդարացնել իր չէզոֆութիւնը և կրաւորական ապիկարութիւնը։ Բայց այն ջուրը որ թափուեցաւ անոր ճեռբերուն մինչեւ օրս դարճած է արիւնլուայ, իսկ խաչէն հոսող Ս.Արիւնը դարճաւ մեղբերու թողութիւն։ Ո՛չ մէկ լուացում պիտի կրնայ մաբրել Պիղատոսի ճեռբերը։ Ան ունէր իշխանութիւն ազատելու այն Արդարը, բայց չուզեց և չկամեցաւ։ Ան նախընտրեց դառնալ չէզոֆ և հանդիսատես։

Պիղատոս, պարտուած հրէական աղմուկէն, խառնաշփոթութենէն և իրարանցումէն, հրամայեց որ արճակեն Բարաբբան և Արդարը յանճնեց հրեաներու բմահաճ կամբին, ըսելով.

"Անմեղ եմ ես այդ Արդարին արիւնէն, դուբ մտածեցէբ"։

Կայիափա և իր շուրջի մոլեգնած վոհմակը աղաղակեցին ու պատասխանեցին.

«Անոր արիւնը թող մեր և մեր զաոակներուն վրայ ըլլայ»։

Անհամար դատավարութիւններ և դատաստանական վճիռներ տրուած են դարերու ընթացբին, ըլլան անոնբ արդար կամ անարդար։ Սակայն կայ մէ՛կ դատավարութիւն մը, որ կը գերազանցէ բոլորը։ Դատավարութիւն մը, որուն գրական բանաստեղծութիւնները լեցուցած են աշխարհի թանգարանները։ Այս դատավարութեան թատերգութիւնները կը խօսին բազմազան լեզուներով և բեմադրութիւններով։ Այս դատավարութեան բարաշէն թանճրա-

ցումները կը բարձրանան համայն աշխարհի արուեստագէտներու հանճարովն ու տաղանդովը թէ՛ բանդակներով զարդարուած և թէ՛ գեղանկարչութեամբ հարստացած:

Ա՛յս դատավարութիւնը՝ մարդկայի՛ն վճիռն է, որ իւրաքանչիւր մարդ կու տայ Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի համար:

Ինչո՞ւ արդեօք:

Որովհետեւ այս դատավարութիւնը ո՛չ թէ Անհատի՛ մը դատաստանավճիռն է, այլ համայն մարդկութեան:

Մարդիկ զո՞վ կ՛ուզէն ընտրել, որո՞ւն պիտի տան իրենց ձուէն: Արդարութե՞ան, ճշմարտութե՞ան և իրաւունքի՞: Պիտի կառչի՞ն Յիսուսի, որ Քրիստոս կ՛անուանուի, թէ՞ պիտի յարին յեղափոխականի մը, պատեհապաշտի մը, Յեսու Բարաբբային և կամ դիւանագէտներու փառամոլ սուտերուն:

Որպէս Հայ-Քրիստոնեաներ, 451 թուականին, մեր պապերը ընտրեցին դժուարինը, վերելքի՛ տանող ճամբան: Ճանբան որ կը տանի յաւիտենական կեանքի, ճամբան, որ Ի՛նքն Յիսուս Քրիստոսն է: Աւարայրի ճակատամարտը անվերջանալի պայքարն է մահուան և կեանքի, սուտի և ճշմարիտի, խաւարի և լոյսի: 17 դարեր ականատես վկաներն են բազմաթիւ անկարեկիր Պիղատոսներու և անձնուրաց քաջերու և նահատակներու: Դուն և ես ալ կը գտնուինք այսօր նոյն թատերաբեմին առջեւ որպէս ձուէարկողներ:

Կ՛ուզէ՞ս լուալ ձեռքերդ որպէս չէզոք մը, հանդիսատես մը ու մեռնիլ խղճահար և արիւնոտ ձեռքերով: Պիտի ընտրե՞ս Բարաբբա կոչուող Յեսուն, որ կը կարծուի ազատագրել ձեզ ժամանակաւոր ազատութեան մը համար, թէ՛ ունիս կորովն ու հաստատամտութիւնը ապաւինելու Անպարտելի Յարուցեալին, որ այդ պահուն կը նուիրէր Ինքզինք ո՛ւ և իմ փրկութեանը համար:

Յիսուս Քրիստոսի ընտրութեան ժամանակ, ժողովուրդը աւազակն ու մարդասպանը գերադաս համարեց, հեշտ կեանք մը ապրելու համար: Մինչ մարդկային տկար կերպարանքին տակ, Յիսուս Քրիստոս ընտրեալ, Դիւցազն էր:

Քրիստոնէութիւնը ձեւ ու մարմին, իմաստ ու նուիրում տուաւ հաւատքի պայքարին: Ծատե՛ր բալեցին դէպի Գողգոթա Յիսուսի ետեւէն, որպէս հանդիսատեսներ Նազովրեցի Մարգարէին ողբերգական խաչելութիւնը տեսնելու համար: Բայց գտնուեցաւ միայն մէկ հոգի՝ յանձին Սիմոն Կիւրենացիին, որ շալակե՛ց Յիսուսի Խաչը, շաղախե՛ց իր կեանքը Անոր կեանքին հետ, և բաժնեկի՛ց ըրաւ իր արժանապատուութիւնը Անոր պատիւին հետ և Յիսուսի անուշ նայուացքին ընդմէջէն, իր անունն ալ արձանագրուեցաւ Կենաց Գիրքի՝ յաւերժացողներու տոմարին մէջ:

Փետ. 15, 1994
Թորոնթօ

ԻՆԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

1. «Աստուած փորձեց Աբրահամը»--Ծնն. ԻԲ.1:

2. «Ոչ ոք, երբ փորձութեան մէջ կը գտնուի, թող ըսէ. «Աստուծմէ կը փորձուիմ. քանի որ Աստուած ինք ենթակայ չէ փորձուելու չարէն. և չի փորձեր ոչ մէկը: Իւրաքանչիւր ոք կը փորձուի՝ հրապուրուելով և խաբուելով իր ցանկութիւններէն» --Յակոբ Ա.13:

3. Յիսուս «հարցուց աշակերտներուն»--չփորձեց զանոնք: --Մատթ. ԺԶ.13:

4. «Քեզի յայտնողը մարդ մը չէր, այլ իմ Հայրս, որ երկինքի մէջ է»--Մատթ.ԺԶ17: «Եւ Քեզի պիտի տամ երկնքի արքայութեան բանալիները»--Մատթ. ԺԶ.19:

5. «Երթիս գնա՛, սատանայ, ինձի գայթակղութիւն ես դուն, որովհետեւ Աստուծոյ մտածումները չեն որ կը խորհիս, այլ՝ մարդոց մտահոգութիւնը կ՛արտայայտես»--Մատթ. ԺԶ.23:

6. «Մարդու Որդին պիտի գայ իր Հօր փառքով՝ իր հրեշտակներուն հետ միասին. և այն ատեն իւրաքանչիւրին պիտի հատուցանէ ըստ իր գործերուն»--Մատթ. ԺԶ.27:

7. Ուստի ինչպէ՞ս ոմանք կ՛ըսեն թէ մեռնողները երկինք գացին:

8. «Յիսուս պատկերն է աներեւոյթ Աստուծոյ»--Կող. Ա.15:

9. Հին Կտակարանի Աստուածը վախցնող էր, բայց Ճշմարիտ Աստուծոյ պատկերը՝ Յիսուս, ողորմած, գթացող ու հրապուրիչ Արարիչ Աստուած մը ներկայացուց աշխարհի, որ կ՛ըսէ.

«Մի վախնա՛ք»:

10. «Ան է գլուխը Եկեղեցիին», ոչ եկեղեցիներուն: Մարդիկ իրե՛նք բաժնած են Յիսուսի Եկեղեցին զանազան յարանուանութիւններու, որոնք իրարու դէմ կը մրցին և իրարու հետ չեն գործակցիր, և զիրար իսկ: չեն սիրեր--Կող. Ա.18:

11. «Աստուած ուզեց, որ Քրիստոս իր մէջ ունենայ աստուածային բնութեան լիութիւնը: Անոր ձերբով ուզեց Իր հետ հաշտեցնել ամէն բան, երկինքի մէջ թէ երկրի վրայ:»--Կող. Ա.19:

12. «Կ՛աղօթեմ որ անոնք բոլորն ալ մէկ ըլլան, ինչպէս որ դուն, ո՛վ Հա՛յր, իմ մէջս ես և ես՝ քու մէջդ, այնպէս ալ անոնք մեր մէջ ըլլան, և որպէսզի աշխարհը ալ հաւատայ որ դուն ղրկեցիր զիս»--Յով. ԺԷ.21:

Փետրուար 14, 2001
Թորոնթօ
Հայ-Քրիստոնեայ

ՅԻՍՈՒՍ ՅԱՂԹԱՀԱՐԻՉՆ Է

ՅԱՒԻՆ ՈՉ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՂԸ

Կեանքի մէջ բազմաթիւ հարցեր ու անհամար պարագայական միջադէպեր կան, ընկերաբաղաքական, կենցաղավարական և կրօնաբարոյական:

Մարդկային պատմութեան այգալոյսէն ի վեր շատ գիտնականներ և իմաստասէրներ ջանացած են վերլուծել և մեկնաբանել մարդկային վերոյիշեալ բարդ հարցերը:

Մարդկայի՛ն մօտեցումը սոյն խնդիրներուն, եղած է տեսական և վարկածային հայեցողութեամբ:

Իմաստասէրներ, մարգարէներ և բանաստեղծներ կարողացած են, մարդկութեան սոյն հարցերուն, տալ միայն բացատրակա՛ն պատասխաններ. առանց օգտակար ըլլալու մարդկութեան:

Յիսուսի մօտեցումը եղած է առարկայական: Ան շատ բացատրութիւններ և վերլուծումներ չէ տուած մարդկային հոգեմտաւոր և մարմնական հիւանդութեանց կամ ընկերաբաղաքական բարդ խնդիրներուն, ինչպէս Յունական և Հռոմէական բազմաթիւ իմաստասէրներ և բանասէրներ ջանացած են տալ:

Սակայն Յիսուսի մօտեցումը սոյն հարցերուն, եղած է այդ խնդիրները ջնջել և նուաճել: Յիսուս դիւցազնաբար յաղթահարած է Ջաֆէոսի և Մատթէոսի ընչասէրութիւնը:

Յիսուսի հոգեկան մաքառումները տեղի ունեցած էին Իր ներաշխարհին մէջ՝ բառասուն օրուան մենակեցութեան շրջանի...: Յիսուս տապալելէ վերջ Սատանային՝ վեհանձնաբար, կարեկցութեամբ մօտեցաւ մոլորած ոչխարները փրկելու առաքելութեան:

Ջանոնք ազատագրելո՛ւ ճակատամարտին մէջ իսկ՝ Ան ցոյց տուաւ անսակարկ մարդասիրութիւն, հոգեհմայելով ապաշխարող աւազակն ու նաեւ հաւատի բերաւ Ջինի խաչգամող հռոմայեցի հարիւրապետը:

Յիսուս որպէս հոգեբոյժ, վերոյիշեալ հոգեկան կեանքի արկածեալներուն, չի ներկայացուց հայեցողական վերլուծումներու հարցարան մը:

Հօր անխնին Ծնունդը՝ զանոնք նոյնիսկ չի դատապարտեց, և չկշտամբեց, այլ՝ մեզի մարմնակից և պատկերակից Յիսուս, մեր բնութեան բովանդակ էութեան Ստեղծիչը, գիտցաւ և զգաց մեր ստուերային ու կամաշարժ բնութիւնը, և Իր կենսախրախոյս խօսքով ու ողորմաբին նայուածքով բուժեց ու յաղթահարեց մեր մտախաբ ու անօրէն մղումները ու մեր կանթեղին սպառած իւղը նորէն լեցուց:

Կոյր Բարտիմէոս մուրացկանին՝ Յիսուս ակնաբուժական ճա-

ոախօսութիւն չի կարդաց, այլ դարձաւ ու հարցուց Բարտիմիոսին

«Ի՞նչ կ՛ուզես որ ընեմ»:

Ջայնաւոր կաւը պատասխանեց, «Տէր, որ աչքերս բացուին»:

Յիսուս բժշկական գիտութիւնը չէր, այլ՝ Բժկութի՛ւնն իսկ էր Ան:

Յիսուս չ՛եկաւ ախտաբուժական վարկած մը բացատրելու, այլ՝ ախտը ջնջելու, մարդը ազատագրելու և կեանքի թշնամին յաղթահարելու:

Առաստաղէն երբ Իր առջեւ իջեցուցին անդամալոյծը՝ Յիսուս ըսաւ,

«Որդեակ քու մեղքերդ ներուած են քեզի»:

Ոգեկան ներհայեցողութեամբ՝ Յիսուս ախտաճանաչումը կատարած էր: Փրկարար Մարդեղացեալ Քրիստոսի Ջօրութիւնը Սէր և Ողորմութիւն է, Ան կ՛ուզէր ժամ առաջ այս հէք հիւանդութեամբ թակարդուած աստուածակերպարը ազատագրել: Իսկ դպիրներն ու Օրէնքին փաստաբանները, փքացած, ու անսէր, կը ջանային կեանք բաշխող Աստուածորդին, օրէնսդրական վարկածային խօսքերով դատաճանել, որովհետեւ չ՛ունէին սէր:

Աստուածայայտնիչ Վարդապետը՝ խորհուրդներու Տեսանողը, չի թոյլատրեց որ չարին վարմերը թակարդեն Ջինք: Անպտուղ վիճաբանութիւններ յապաղեցուցած էին կեանքի վերազարթնումը, որու աստուածառաք Դեսպանն էր Յիսուս:

Անբովանդակելի բարութիւն և շնորհ Յիսուս, դիտեց Իր հակառակորդները որոնք անաստուած մոլեգնութեամբ պատրաստ էին Ջինք պատառելու: Յիսուս խղճաց բոլորին ու Իր ողորմած նայուածքը սեւեռելով անդամալոյծին՝ ըսաւ.

«Մահիճդ առ ու դուրս ելիր»:

Անմահութեան Բալասան ու անհատնում սիրոյ Բաժակը վիճաբանական ասուլիսով ժամավաճառ չ՛եղաւ:

Իր անսպառ շնորհը յաղթահարեց Իր հակառակորդներուն սնապարծութիւնն ու նախապաշարումը և չարին թակարդած ու առեւանգած պատանդը ազատագրեց ու վերակենդանացուց:

Այսպիսի՛ սէր է Հօր Աստուծոյ
Թարգման Յիսուս Քրիստոս:

Փետ. 1, 1988
Թորոնթօ

ԽԱՉ ԵՒ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ա.Կորնթ. Ա. 25-30
Մատթ. ԺԸ. 10-14

Ի՞նչ է Քրիստոսի Խաչին խորհուրդը և վեհուԹիւնը:

"Խոնարհում"ը (անարգ) յարակից և բնատուր էր Խաչի կրօնքին մէջ, մինչդեռ կռապաշտներ հեգնանքով կը դիտէին Քրիստոնեայ հաւատացեալներու Խաչն ու խոնարհուԹիւնը--Մատթ.ԺՋ.23 Ո՞ւր է Քրիստոնեայ հաւատացեալներու խոնարհուԹիւնը այսօր:

1. ԽոնարհուԹիւնը քրիստոնէական այն չքնաղ առաքինուԹիւնն է, որով անհատ մը իր անձին գիտակցուԹիւնը ունի: Գլխաւոր վկայուԹիւնը:

2. Կը գիտակցի ԹԷ ի՛նչ որ ունի, ի՛նչ որ է Արարիչին նուէրն է, Աստուծոյ շնորհքն է: Մշակել պէտք է:

3. ԽոնարհուԹիւնը շփոթելու չէ նուաստուԹեան հետ, ստորնուԹեան և վախկոտուԹեան հետ: ՀանդուրժողուԹեան:

4. Բարոյական մեծուԹիւնը ճեռք կը բերուի հեզուԹեամբ ու խոնարհուԹեամբ: ՍտորակայուԹեան բարդոյթ կամ զգացում մը չէ:

ա. ՀպարտուԹիւնը կամ աւելի յոռեգոյնը՝ ամբարտաւանուԹիւնը ո՛չ միայն թերուԹիւն մըն է, այլ նաեւ մեղք, վասնզի ամբարտաւանը չի խոնարհիր նոյնիսկ իր Աստուծոյ առջեւ, ինքզինք մեծ, անմեղ և սուրբ կարծելով:

1. Մեր Փրկիչը խոնարհուԹեան Աստուածն է, խոնարհ հոգիներուն Աստուածն է,

«Իմ լուծս ճեր վրայ առէք և սորվեցէք ինձմէ, հեզ եմ և սրտով խոնարհ ...Իմ լուծս բաղցր է և իմ բեռս թեթեւ»
--Մատթ. ԺԱ. 29:

բ. Աշխարհահռչակ Թոսքանինի՝ իր երգչախումբին հետ՝ Պեթովէնի իններորդ Համերգին վարժուԹեան փորձերը կ՛ընէր Նիւ Եորքի Ֆիլհարմոնիք Թատրոնին մէջ: Ան իր երգչախումբին այնպիսի ներշնչում մը տուաւ որ փորձի վերջաւորուԹեան՝ երաժիշտները ոտքի ելլելով խելայեղօրէն ծափահարեցին զայն: Թոսքանինի ի զուր ջանաց զանոնք կեցնել: Երբ ծափահարուԹիւնը դադրեցաւ, Թոսքանինի երերուն ձայնով և արցունքոտ աչքերով ըսաւ.

«Բարեկամներ, ես չեմ... Պեթովէնն է: Պեթովէնը ամէն բան է, իսկ Թոսքանինի ոչինչ է»:

Իրական մեծ մարդիկը խոնա՛րհ կ՛ըլլան:

գ. Յովհաննէս Մկրտիչ.

«Ինձմէ աւելի հզօրը պիտի գայ,...ես անոր կօշիկին կապերն իսկ քակելու արժանի չեմ»--Ղուկ. Գ. 16

2. Իսկական խոնարհուԹիւնը ինքնաճանաչումն է:

ա. «Ան՝որ նախատուելով՝ փոխարէնը չէր նախատեր, չարչարուե-

լով՝ չէր սպառնար, այլ յանձնուեցաւ Անոր՝ որ կը դատէր արդարութեամբ» --Ա. Պետ. Բ. 23:

Իրլանտա ցոյց կու տայ եկեղեցւոյ կռապաշտութիւնը:

բ. Խոնարհութիւնը կը նշանակէ սիրել, և սէրը կը նշանակէ ծառայել:

գ. Եկեղեցիները կը տառապին այսօր, պարզապէս, որովհետեւ չեն ուզեր ցոյց տալ ծառայասիրութեան և խոնարհութեան ոգին իրենց մէկ նմանին: Իւրաքանչիւր յարանուանութիւն ինքզինք առանձնաշնորհեալ և մեծ կը կարծէ:

1. Խաչելութիւնը՝ մարդկութեան ցաւի ու տառապանքի բաժնեկցիլն է Արարիչին, որ ուրիշը սիրել ու նկատե՛լ կը վարժեցնէ:

2. Խաչեցեալին արիւնը, հոսելով խաչն ի վար, տարածուեցաւ երկրի վրայ և ուրուագծեց Սրբ. եկեղեցիին ընթացքը և ուղին: Կը հետեւի՞նք:

ա. Իմաստութիւնը գործնակա՛ն ներհայեցողութիւն մըն է հոգեխօսօրէն ու աստուածային ներշնչումով:

1. Ի՞նչ կը յայտարարեն գիտնականներ այսօր:

2. Գիտութիւնը կրօնքի կը կարօտի իր տիրապետած ուժերուն գործածութեանը համար»--Ալպէռ Այնշթայն:

3. Ճանչցուած գիտութիւնը կամ հմտութիւնը՝ միայն երեւցա՛ծ իրականութիւնն է: Ի՞նչու չհաւատալ իրականութիւններու որոնք մեր հասողութենէն դուրս, և ըմբռնելու կարողութենէն անդին են:

4. Հրեայ, մարգարէական իմաստասիրութիւնը, Քրիստոնէական դարաշրջանէ առաջ, արուեստն ու գիտութիւնը վերագրեցին իմաստութեան հոգիի մը որ լեցուցած էր աշխարհ, և այդ հոգին կոչած էին «Տիրոջ Հոգին»--Առակ.Ը. 1-5, 22-31 «Անոր բով Ճարտարապետ էի»:

ա. Ընկերային կամ ամուսնական կեանքի մէջ իմաստութիւնը յարմար անձը գտնելը չէ՛, այլ յարմար անձը ըլլա՛լն է:

բ."Աստուած ընտրեց այն՝ ինչ որ աշխարհը յիմար կը սեպէ,
անով իմաստունները ամօթով ճգելու համար:"--Ա.Կորնթ. Ա. 27

1. Աստուծոյ խորհուրդը ի Քրիստոս Յիսուս, որուն մէջ պահուած են գիտութեան և իմաստութեան բոլոր գանձերը:

2. Յիսուս կենդանի մարմնացումն է հին Կտակարանի ցոյց տուած Աստուծոյ Խօսքին և Աստուծոյ Իմաստութեան:

ա. Գիտութիւնը ի՞նչ կրնայ ընել տառապող հոգիներու համար, առանց Աստուծոյ գաղափարին:

TWA-ի սգաւորները ո՞ւր գացին մխիթարութիւն գտնելու համար՝ պարահանդէս, զուարճութեան, ո՛չ, այլ եկեղեցի՝ աղօթքի՛:

Յուլիս 24, 1996
Թորոնթօ

ՀՈԳԻՈՅ ԱՆԴՈՐՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՅՈՒՋՄՈՒՆՔԻ ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Մարդասէր Աստուած Իր արարչական խորասոյզ ձայնով կը պատգամէ. **«Խաղաղութի՛ւն ամենեցուն»**:

Ո՛չ թէ մեռելային լռութիւն, այլ ընկերային ու գործակցակա՛ն անդորրութիւն: Խաղաղութիւն բառը՝ իր բազմազան իմաստներով աւելի քան 300 անգամ արձանագրուած է Աստուածաշունչ մատեանին մէջ:

Մարդկային հիւանդութիւններու և հոգեկան տառապանքներու մեծ մասը կու գայ մտքի պրկումներէ և հոգեկան սեղմումներէ, որոնց պատճառը ոչ թէ անհաւատութիւն է, այլ Աստուծոյ չվստահի՛լն է:

«Խորհուրդ մարմնոյ մահ է, իսկ խորհուրդ Հոգւոյ կեանք ու խաղաղութիւն»:

Աստուծոյ վստահիլ շուշաններ կը ծաղկեցն է սրտերէն ներս, իսկ տարակուսիլ կը խամրեցնէ զանոնք:

Պատմական անցեալին մէջ մարդկութիւնը կ՛ապրէր հոգեկան ճնշումի և պրկումի տակ, որովհետեւ կը վախնար ասպատակող անգութ թշնամիներէ: Այսօր նոյն մարդը իր կեանքը կ՛անցնէ գործազրկումի անապահովութեան վախի ներքեւ: Մարդ արարածը ուր որ դառնայ, կը տեսնէ վիշտ ու նեղութիւն: Օրաթերթերն ու ձայնասփիւռը անդադար կը զանգահարեն աշխարհի գաղթականներու թշուառութիւնները, հալածանքները, մահասարսուռ կոտորածները, աշխատաւոր դասակարգին անգործութիւնը, համայն աշխարհի տնտեսական տագնապը, ընտանեկան սրբութիւններու աւերածութիւնները ու ամուսնալուծումները և պատանիներու անվայել ու տխուր վարմունքը, չ՛ըսելու համար ոճիրները:

Կարծես խաղաղ կապոյտ երկնակամարին վրայ ինկած ըլլայ սեւ պատմուճանը մթութեան: Այս մահաւիթ կացութեան մէջ Նազովրեցի Վարդապետը կը պատգամէ աշխարհի ըսելով.

«Երանի՛ խաղաղարարներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին»: Մատթ. Ե. 9:

Ինչո՞ւ:

Որովհետեւ խաղաղարարները Աստուծոյ գործակիցներն են, որոնք գիտեն վէճն ու կռիւը շահիլ պատերազմէն առաջ:

Եկեղեցիներու ու սրբավայրերու խաղաղութիւնն ու անդորրութիւնը խանգարողներ, ցաւալիօրէն իրենք զիրենք ուղղափառութեան ախոյան կը կարծեն, մինչդեռ խաղալիկ կը դառնան Սատանայի ձեռքին մէջ:

Քրիստոսի եկեղեցիին մեծագոյն պատուհասը եկած է ներքուստ. այն հաւատացեալներէն, որոնք կը կարծեն թէ իրենց նման չխորհողները վտարելով խաղաղութիւն կրնան բերել եկեղեցիներուն:

Եկեղեցին որպէս նաւ մը, միշտ պիտի ծփայ ալեկո՛ծ ծովու վրան, ուր մրրիկները անպակաս պիտի ըլլան: Սակայն արտաքին մրրիկները պէտք չէ մուտք գործեն նաւ-եկեղեցիէն ներս:

Առաքեալը կը պատուիրէ մեզի, ըսելով.

«Ջանացէ՛ք պահել հոգիին միութիւնը խաղաղութեան կապով»...«Աստուած խռովութեան Աստուածը չէ, այլ խաղաղութեան»--Ա.Կորնթ. ԺԴ.33:

Հաւատացեալին ամենօրեայ կեանքն ալ փոթորկաշունչ ու արկածալից է: Գործի ասպարէզը, ճարտարարուեստական մրցակցութիւնը կը սպառէ ո՛չ միայն պողպատաշէն մեքենաները, այլ նայեւ զայն գործածող հողաշէ՛ն մարդը: Խաղաղութեան իղձերու և ոգեմաշունչ կիրքերու խառնուրդ մըն է մարդկային կեանքը:

Հաւատացեալին պարտականութիւնն է հակակշռել սոյն վիճակը ու խաղաղութեամբ թիավարել հաւատքի սուրբ տապանը՝ եկեղեցին: Եկեղեցւոյ անվիճելի Ռահվիրայ Յիսուս կ՛ըսէ.

«Աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք, սակայն քաջալերուեցէ՛ք, որովհետեւ ես յաղթեցի աշխարհին»
---Յով. ԺՁ.33:

Ինչպէ՞ս կարելի է գտնել հոգեկան խաղաղութիւն ու անդորրութիւն կեանքի ալեծուփ պայքարամարտին մէջ: Բանաւոր արարածը՝ մարդ, փնտռած է միշտ իր Արարիչը և անկէ հեռու խաղաղութիւն ու հանգիստ չէ գտած: Խաղաղութիւնը՝ Յիսուս Քրիստոսի ճշմարտութիւնն է: Այլ խօսքով Անոր ապրումէն արտացոլացող հասկացողութիւնն է:

Յիսուս Քրիստոսի ապրումէն ծագեցաւ բազմաթիւ ճառագայթարձակ ճշմարտութիւններ, որոնք մարդ արարածին համար դարձան կենսական ու անհրաժեշտ պահանջքներ և կարիքներ:

Օրինակ՝ առանձնանալ: Ոչ մէկ անձ առանձինն է, ամէն անձ կը սահմանուի և կը դասաւորուի իր շուրջիններով իբր մաս կամ անհատ ամբողջութեան մը՝ եկեղեցիի մը, սերունդի մը կամ ազգի մը:

Բայց ինչպէս որ իւրաքանչիւր անհատ, պէտք ունի հունի, մենութեան պահու մը կազդուրուելու մարմնապէս, նոյնպէս ալ կարիքը ունի ան հոգեկա՛ն առանձնութեան և անխռով ինքնաամփոփման ուր կաճի իր հոգեկան ուժը և լսելի կը դառնայ խղճի անկաշառ մեղմաձայնը ու հոգին կը թեւածէ աղօթելով Աստուծոյ: Ճշմարիտ ուխտագնացութիւնը ո՛չ թէ սրբատեղի՛ մըն

է, այլ հոգեկան ուղեւորութիւն մը, ուր խորհրդաբանողը ի՛նք խորազգաց ոգիով կ՛իրագործէ բաղձալին, առանձնութեան մէջ՝ աղօթքով: Առանձնութիւնը հոգիով աղքատներուն համար պարգեւ մըն է, իսկ դրամով հարուստներուն համար հիւանդութիւն, յուսահատութիւն և խելագարութիւն:

Ինչպէս վերեւ յիշեցինք, մարմնին նման հոգին եւս անհրաժեշտօրէն կարիքը ունի կազդոյրի և վերազօրացման: Ուժի ու զօրութեան ակնաղբիւրը՝ Աստուած Ի՛նքն է: Հոգիով ու մտքով լիցքաւորուելու համար կը պարտինք ունկնդրել աստուածային ձայնին, հաղորդուելու և յարաբերուելու Անոր հետ:

Անմահարար Հաց Նազովրեցին երկար յորդորանքէ ու հինգ հազարը կերակրելէ յետոյ փոխանակ քնանալու, առանձնացաւ լեռ, աղօթելու, մտամփոփուելու և Հօրը հետ խօսելու համար: Ինչո՞ւ, որպէսզի հոգեպէս լեցուած շարունակէ Իր փրկարար առաքելութիւնը: Մենութեան մէջ Աստուծոյ հետ յարաբերութիւնն ու հաղորդութիւնը կ՛առինքնէ հոգին, միտքը և սիրտը: Աշխարհ իր զբաղումներով ու խառնակ ժխորով անսահման անապատ մըն է, ժխտակա՛ն մենութեան անապատ՝ որ կը սկսի ընկղմել մարդը իր խլացուցիչ լռութեան մէջ, որպէսզի մարդ դառնայ անպտուղ:

Միայն խորհրդաբանութեան և մենակեցութեան պահերուն կուգան հոգեկան ցոլացումները, մտածմունքները և զգացումները վերանորոգելու մեր անձնատրութիւնը և զգայնութիւն շնորհելու, որպէսզի տեսնենք անդենականի անսահման խաղաղարար տեսարանները: Տիեզերքի յայտնաբանութիւնը նման է անվերջանալի գոյացութեան մը տեսիլքին, որ կը հոսի դէպի աստուածային Էութիւն:

Անըսպառ հեղում մը, որուն խորհրդանիշը Լոյսն է: Թաւուն և սրբազան լռութիւնը կը կանչէ մեզմէ իւրաքանչիւրը խորհրդաբանելու Աստուծոյ հետ: Խորհրդաբանել կատարն է աստուածային Ներկայութեան և փոխյարաբերութեան: Մարդ արարածը կը հասնի այս բարձունքը, մի միայն աստուածային շնորհիւ՝ որպէս պարգեւ:

Այս շնորհը կրնայ տրուիլ և կրնայ նաեւ ետ առնուիլ: Անոնք որոնք շօշափելին ու տեսանելին գերազանցող մտային ու հոգեկան հասողութեան վարժ չեն, կրնան սկսիլ ծիսակատարութեան ընդմէջէն բարձրացող հաւատով մօտենալ հաղորդուելու ու յարաբերելու Աստուծոյ հետ: Քրիստոնեայ հաւատացեալի մը համար Աստուծոյ հետ խորհրդաբանելու կատարը զԱստուած սիրել ըլլալու է ու երկրորդ իր ընկեր արարածին ծառայել:

Պատարագը--կը ներկայացնէ զգալապէս և խորհրդաբանական հանգամանքով, նոյնինքն մեր Փրկիչը: Եկեղեցիները չեն կառուցուած շաբաթը մէկ օր հաւաքուելու համար: Եկեղեցիները բաց են ոեւէ հաւատացեալի որեւէ ժամուն: Աստուծոյ հետ մենու-

թիւն և հաղորդութիւն փնտռող մը կարելիութիւնը ունի մտնել եկեղեցի ու խոնարհութեամբ խորհրդածել, մտամփոփուիլ, խոստովանիլ, իր սիրտը պարպել Աստուծոյ, և Անոր ամենատեսութեան յանձնել իր ընտանեկան կամ տնտեսական մտահոգութիւնները և խնդրել անոնց լուծումը: Եթէ փափաքի հաւատացեալը կրնայ սոյն հոգեկան ճեռնարկը տեսանելի՛ կերպով կատարել վառելով մոմ մը ու անոր լոյսին ընդմէջէն աղօթել Աստուծոյ:

Աղօթքը վարժութիւն մը պէտք է դառնայ, զօրաւոր պահանջք մը, ոչ թէ միայն նեղութեան և տագնապի միջոցին, այլ նաեւ փառաբանութեան: Աղօթասաց դիրքաւորումը հոգեկան վարժութիւնն է, որ ենթական յարաբերութեան մէջ կը պահէ Աստուծոյ հետ: Հոգեւոր վարժութիւններ, հոգեգիտական կարգապահութիւն, ինքնաբուխ և հոգեբուխ աղօթքի վարժութիւն դէպի երկինք բարձրացնող ոտնաձետքերն են մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսին:

Քրիստոնէութիւնը միայն "հաւատք" մը կամ "հաւատալ" մը չէ՛ այլ "հաւատքով" սկսուած աճո՛ւմ մըն է դէպի կատարելութիւն: Աստուածայայտնիչ Քրիստոս ըսաւ Իր գործօն աշակերտներուն.

«Կատարեալ եղէք, ինչպէս ձեր երկնաւոր Հայրը կատարեալ է»:

Վարժութիւն մը որեւէ բանի մէջ, ճեռք կը բերուի երկարատեւ աշխատանքով: Յաճախ, անձ մը բան մը կրկնելով կը սորվուի հմտանալու համար: Ծոմն ու պահքը պիտանի հոգեւոր վարժութիւններ են հոգեկան խաղաղութիւն փնտռողներու համար:

Խաղաղութեան Իշխան Յիսուս, անխօս ու անշշուկ՝ Իր կապեալ վիճակին մէջ իսկ հաշտեցուց երկու աշխարհիկ իշխանները՝ Պիղատոսը և Հերովդէսը:

Քրիստոսի կանչը այնքան ինքնոյշ, ղօղանջեց, որ բացի սիրտս Անոր երբ Ան ըսաւ.

> **«եկէ՛ք ինծի, բոլոր յոգնածներ և բեռնաւորուածներ, և ես պիտի հանգստացնեմ ձեզ: Իմ լուծս ձեր վրայ առէք և սորվեցէք ինձմէ, որ հեզ եմ և սրտով խոնարհ. և ձեր անձերուն հանգիստ պիտի գտնէք, որովհետեւ իմ լուծս քաղցր է և իմ բեռս՝ թեթեւ»**--Մատթ. ԺԱ.28:

Սրբազան վերացումներու և արձուաթռիչ ճախրանքներու համար կարիքը ունինք հոգեւոր մենութեան: Սէրն է, որ կը վերափոխէ, բարոյապէս կ՛ազնուացնէ ու կը խաղաղեցնէ մարդկային հոգին:

Նարեկացին աշխարհը վերափոխելու և հաւատացեալի խռովայոյզ միտքը բուժելու, տառապանքով կը տապկուի:

Ապրիլ 27, 1997
Թորոնթօ

Մարկ. Թ.1-12

Յիսուսի մէջ աղբատութեան սէրը ճգնաւորական ցուցամոլութեան ամբարտաւան զգեստ մը չէ: Պետրոս աշակերտ, Յիսուսի Պայծառակերպութեան մէջ գտաւ հոգեկան յափշտակութիւն և զմայլած ուզեց հոն ապրիլ իր մնացեալ կեանքը հոգեկան յափշտակութեան մէջ: Ուստի ան կ՛ըսէ իր Յիսուս Վարդապետին. «Ռա՛բբի, լաւ է որ մենք այստեղ մնանք և երեք տաղաւարներ շինենք»:

Վերոյիշեալ խօսքին նկատմամբ, Աւետարանը կը շարունակէ գրել. «Սակայն չէր գիտեր թէ ինչ կը խօսէր»:

Պետրոսի և միւս աշակերտներուն համար, դիւրին չէր հետեւիլ Յիսուսի, բաղաբէ բաղաբ ճամբորդել և յաճախ անարգուիլ փարիսեցիներէն ու բարձրաստիճան կրօնաւորներէն:

Վեց օր առաջ, Մարդեղութեան փրկարար զօրութիւնը՝ Յիսուս, մարգարէացած էր Իր աշակերտներուն ըսելով.

«Այստեղ եղողներէն կան ոմանք, որոնք մահ պիտի չճաշակեն, մինչեւ որ տեսնեն Աստուծոյ արքայութիւնը՝ եկած զօրութեամբ»:

Այս երեք յառաջապահ աշակերները, արժանի եղան մարմնապէս տեսնելու Աստուծոյ Թագաւորութիւնը երկրի վրայ:

Ջեմ զարմանար, որ Պետրոս երբ տեսաւ Աստուծոյ Արքայութիւնը անցեալի սուրբ մարգարէներու միասնութեամբ, յափշտակուած, զմայլած ու շփոթաց, մոռցաւ իր ծառայութեան պարտականութիւնը և ուզեց ապրիլ Եդեմական երջանկութիւնը, որուն համար ան ստեղծուած էր ի սկզբանէ: Սակայն մեծ Սերմնացան Յիսուս եկած էր ծառայելու, փնտռելու կորսուածը ու զայն փրկելու Իր սրբարար խաչելութեան անճանաչելի զոհողութեամբ:

Հայր Աստուծոյ անխնայ Ծնունդ Յիսուս, բարոզեց աղօթել, պատուիրեց խորհրդաբանել, զգուշացուց Իր աշակերտները աշխարհի հարստութեան խաբէութեան դէմ, սաստեց կեղծաւորութիւնն ու ցուցամոլութիւնը, սակայն երբեք չյորդորեց ճգնութիւնը և անապատային կեանքը:

Պօղոս առաբեալ գնաց անապատ ապաշխարանքի, խորհրդաբանելու և ստանալու առաբելական տեսիլք: Ան չդարձաւ անապատական մը: Պօղոս դարձաւ թափառական աւետարանիչը իր Տիրոջ Քրիստոսի:

Ան բանտարկուեցաւ, չարչարուեցաւ, բարկոծուեցաւ և նոյնիսկ անարգուեցաւ հրեայ բրիստոնեաներէն, բայց շարունակեց իր վկայութիւնը ու չդարձաւ անապատական մը: Պօղոս իր չարչարանքներո՛ւն և անարգանքներո՛ւն մէջ տեսաւ երկինքը բացուած և նաեւ բազմաթիւ տեսիլքներ ու յայտնութիւններ:

Պօղոս առաբեալն ալ կրնար բաշուիլ անապատ ու հանգիստ ապրիլ ու խորհրդաբանել, սակայն ան հետեւեցաւ Յիսուս Քրիստոսի առաբելութեան ու ջանաց Անոր ծառայութեան պակասը ի՛նք ամբողջացընել: Քրիստոնեան կանչուած չէ հոգեկան որկրամոլութեան

(շարունակական խորհրդաբանութեան), ան կանչուած է հետեւելու իր Առաջնորդին ո՛չ թէ անապատ, այլ Գողգոթայ, անձնուրացութեան, ծառայութեան և նոյնիսկ երբ հարկը պահանջէ, նահատակութեան:

Անձնուրացութիւնը աշխարհէն հեռանալ չէ՝, այլ անձդ և արժանապատուութիւնդ ուրանալ է, աշխարհի՛ մէջ:

Ճգնաւորութիւնը անձի մը իր հանգի՛ստը փնտռել ըլլալու չէ մարդոցմէ հեռու: Հերոսութիւնը, ապրի՛լ է փոթորիկներու մէջ ազատելու համար ուրիշները, և ի հարկին մեռնիլ, զանոնք ազատելու միջոցին:

Չորրորդ դարու Եկեղեցին սխալ հասկցաւ Յիսուսի կանչը և Աւետարանը ու բազմահարիւր հաւատացեալներ, որոնք կրնային օգտակար դառնալ Եկեղեցիին: Անոնք լքեցին իրենց պարտականութիւնը և բաշուեցան անապատ ու թողուցին Քրիստոսի Եկեղեցին ո՛չ թէ Յիսուսը սիրողներուն, այլ իմաստասէր հաւատացեալներու, որոնք աշակերտած էին Պղատոնի, Արիստոտելի և այլ փիլիսոփաներու տեսութիւններուն:

Հոգեզգօն Քրիստոնեաներ, տեսնելով չորրորդ դարու անսուրբ խառնուրդը հեթանոսութեան և քրիստոնէութեան, ընդվզեցան:

Ընկերութեան մէջ մնալով, կարծեցին թէ, չեն կրնար անաղարտ պահել իրենք զիրենք, ոչ ալ ընկերութիւնը բարեկարգել. այդ պիտի նշանակէր հոսանքն ի վեր թիավարել: Ուստի միակ տրամաբանական ելքը գտան ընկերութենէն հեռանալ և առանձինն ապրիլ:

Այս որոշումը ո՛չ քրիստոնաւայել է ու ո՛չ Քրիստոսահաճոյ:

Մարմինը ճնշելու և իր ցանկութիւնները մեռցնելու այս գաղափարը, Յիսուսի՛ Աւետարանին պատգամը չէ՛:

Իրական ճգնաւորութիւնը վաղ միջնադարուն անհետացած էր արդէն, երբ մարդիկ աւելի նախապատուութիւն տուին աշխարհէն և անոր պատասխանատուութիւններէն փախչելու ցանկութեան, քան հոգեկան կատարելութեան իտէալին. երբ անհոգ ու հանդարտ ապրի՛լը կարգախօս դարձաւ, քան պայքարիլը չարի ոյժերուն և մարմնական ցանկութիւններուն դէմ:

Յիսուս Իր աշակերտները կուսակրօն վանականներու չդարձներ:

Չանոնք մենակեցութեան չի քաջալերեր: Չի յորդորեր որ աշակերտները աշխարհէն հեռանան, այլ զանոնք կը վերադարձնէ աշխարհամարդկութեան: Յիսուս Իր աշակերտները գործի կը լծէ: Ան կ՛ուզէ որ աշակերտները արդիւնաբեր դառնալ սորվին: Յիսուսի առաքելութիւնը, աշխարհի վրայ հիմնել է Եկեղեցի մը, այսինքն մէկտեղել Չինք սիրող և Իրեն վստահող վկաներ, որոնք պիտի դառնային Ի՛ր պատգամաբերները և ոչ ազգային կամ ցեղային աւանդութեան մը խնամակալները:

Քրիստոնէական կեանքը Աստուծոյ տուած
տաղանդները գործածութե՛ան դնել է:

Յուլիս 22, 2000
Թորոնթօ
Հայ-Քրիստոնեայ

«ՅԻՍՈՒՍ ԿԱՅՆԱԾ ԷՐ ԾՈՎԵԶԵՐՔԸ, ԲԱՅՑ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ ՉՃԱՆՉՑԱՆ ԹԷ ՅԻՍՈՒՍՆ Է»

Յով. ԻԱ.1-8, Ղուկ. ԻԴ.13-18, 28-32:

Տէր Յիսուս միշտ կայնած է ծով մարդկութեան առջեւ, բայց նոյնիսկ Իրեն հաւատացողնե՛րը չեն ճանչնար թէ Յիսուս է Ան որ կը կանչէ զիրենք աշխարհի ժամանակաւո՛ր աշխատանքէն Իր յաւերժական պաշտօնավարութեան: Ինչպէ՞ս ապրիլ Յիսուսի հետ երեք տարի, շրջիլ միասին Հրէաստան երկրի բազմաթիւ բաղաքները, ուտել ու խմել միասին, սակայն հանդիպիլ Անոր անսպասուած տեղ մը ու Զայն չճանչնալ: Միթէ Յիսուս ի՞նքն է, որ անըմբռնելի կ՛ընէ ինքզինքը մեզի, թէ մեր նախապաշարումները և մեր եսասէր զբաղումները թող չեն տար որ ճանչնանք Զինք:

Յիսուսը՝ ճանչցողը եղաւ Յովհաննէս աշակերտը:

Ինչո՞ւ Յովհաննէս աշակերտը ճանչցաւ իր Տէրը այդ եօթը աշակերտներուն մէջ: Պատճառը, որովհետեւ Յովհաննէս ո՛չ միայն կը հաւատար Յիսուսի, այլ նաեւ կը սիրէր Զայն: Կ՛ուզէ՞ս դուն ալ ճանչնալ Տէրդ, հաւատքիդ վրայ աւելցուր նաեւ սիրե՛լ քու Տէրդ: Չես կրնար սիրել անձ մը, ու չծառայել, չվստահի՛լ անոր:

Դէպի Էմմաուս բալող երկու աշակերտները երբ հանդիպեցան իրենց նման ճամբորդի մը, որ ան ալ կ՛երթար Էմմաուս, անոնք չճանչցան թէ այդ օտարականը Յիսուսն է, իրենց Տէ՛րը: Ինչո՞ւ չճանչցան, որովհետեւ չէին հաւատար որ Յիսուս յարութիւն պիտի առնէ: Յիսուսի աւետարանը՝ Յարութեա՛ն աւետիսն է, յաւիտենակա՛ն կեանքի բարի լուրն է, յուսահատը ու սգաւորը մխիթարո՛ղ ուրախ լուրն է:

Յիսուս կը յայտնուի անոնց, որոնք Զինքը կը սիրեն, որոնք կը սպասե՛ն Իր յայտնութեան, որոնք սրտով մաքուր են և չունին նախապաշարում: Այսօր կան բազմաթիւ յարանուանութիւններ և նոյնիսկ իրար չհասկցող քրիստոնեաներ, որոնք սրտով բաժնուած են իրարմէ և սակայն կը փափաքին միանալ Երկնքի մէջ Յիսուս Քրիստոսի միաւնաբար:

Ի՜նչ հակադրութիւն և ի՜նչ հակապատկեր երբ երկրի՛ վրայ իրար չենք սիրեր, իրարու հետ չենք ուզեր գործակցիլ, բայց ակնկալութիւն ունինք երկնքի մէջ գործակցիլ միասնաբար ու համերաշխօրէն...: Ի՞նչ կը մտածէ արդեօք Տէրը մեր մասին:

Արդեօք այսպիտի հաւատացեալ եմ ըսողները պիտի հրաւիրուի՞ն Յիսուսի ուրախութեան, թէ հինգ յիմար կոյսերու նման դուրսի խաւարը պիտի հանուին, հակառակ որ կո՛յս էին այսինքն հաւատացեալներ:

Ի՞նչ կը նշանակէ ճանչնալ Տէրը:

Յիսուսը ճանչնալ, Իր մասին գիտելիքներ ամբարել չէ միայն, այլ ճանչնալ է Զինքը, յարաբերիլ Իր հետ և սիրել է Զինքը:

զԱստուած՝ Յիսուսի ապրումին մէջ կը տեսնենք, Անոր մէջէն կը դիտենք, Անոր միջոցով կը ճանչնանք: Երբ ըսենք. «Կը ճանչնամ այս անձը», ըսել կ՛ուզենք որ անձամբ հաղորդ եղած ենք կամ անձնական փորձառութեամբ կը ճանչնանք զայն: Ճանչնալը սոսկ իմացական ճանաչողութեան իմաստը չունի այստեղ, ոչ ալ զուտ միտքով գիտնալու երեւոյթին կ՛ակնարկէ: Երբ սիրենք մէկը յաճախ հեռաձայնով կը խօսինք հետը, կամ կայցելենք զինք, և ոչ թէ միայն մեր մտքին մէջ իր մասին կը մտածենք:

Որպէս Բարի Հովիւ, Յիսուս ըսած է.

«Կը ճանչնամ իմիններս և կը ճանչցուիմ իմիններէս ... Իմ ոչխարներս իմ ձայնս կը լսեն, և ես կը ճանչնամ զանոնք. և անոնք իմ ետեւէս կու գան. և ես անոնց կու տամ յաւիտենական կեանքը»--Յով. Ժ.14, 27:

Որքան որոշ և որքա՜ն յստակ է Յիսուսի խօսքերը:

Չեմ փափաքիր մարդկային տկար բացատրութեամբ աղօտել Անոր բառերը:

Յիսուս աշխարհի վրայ երբ կը քարոզէր, ճանաչողութեան մասին ըրաւ հետեւեալ ասութիւնը.

«Ամէն ինչ տրուեցաւ ինծի իմ Հօրմէս. և ոչ ոք կը ճանչնայ Որդին, եթէ ոչ՝ Հայրը և ոչ ոք կը ճանչնայ Հայրը, եթէ ոչ՝ Որդին, և ան՝ որուն ուզէ յայտնել Որդին»--Մատթ. ԺԱ.27:

Ուստի խնդրենք Տէր Յիսուս Քրիստոսէ, որ Ի՛նք յայտնէ Ինքզինքը մեզի:

Կարդալ Ղուկ. ԻԴ.13-18, 28-32:

Էմմաուսի ճամբորդները, մինչեւ որ չհրաւիրեցին այս անծանօթ Հիւրը ներս՝ իրենց էութեան և ինքնութեան, չճանչցան Անոր ո՛վ ըլլալը:

Մի սպասէր տեսնել Յիսուսը, միայն եկեղեցւոյ մէջ կամ սրբատեղիի մը մէջ: Յիսուս երեւցաւ Մարիամ Մագդաղենացիին գերեզմանի մը մօտ: Ան երեւցաւ իր աշակերտներուն դէպի Էմմաուս գիւղի մը ճամբուն վրայ:

Ան երեւցաւ տասը աշակերտներուն տան մը սենեակին մէջ և չըսպասուած պահու մը: Յիսուս երեւցաւ ու կերակրեց Իր եօթը աշակերտները ծովեզերքի աւազներու վրան: Ան երեւցաւ Սամարուհիին ջրհորի մը եզերքը: Յիսուս չերեւիր սրբատեղիի մը մէջ, այլ սրբատեղիի կը վերածէ Իր երեւումի վայրերը:

Յիսուս կ՛ուզէ երեւիլ բեզի և ինծի:

Ուստի մե՛նք ալ հրաւիրենք Ձինք մեր հոգւոյն մէջ և հիւրասիրենք Ձինք սրտանց և հաւատով այնպէս ինչպէս ըրին Էմմաուսի աշակերտները, ու պիտի՛ ճանչնանք մեր Փրկիչը Տէր Յիսուս Քրիստոս։

Նոյեմբեր 18, 1999
Թորոնթօ
Հայ-Քրիստոնեայ